

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 84/20
V Lucemburku dne 9. července 2020

Rozsudek ve věci C-297/19
Naturschutzbund Deutschland – Landesverband Schleswig-Holstein a e.V. v.
Kreis Nordfriesland

Právnícké osoby veřejného práva mohou nést odpovědnost za škody na životním prostředí způsobené činnostmi vykonávanými ve veřejném zájmu na základě zákonného přenesení úkolů, jako je provozování přečerpávací stanice k odvodňování zemědělských ploch

V průběhu let 2006 až 2009 byla část poloostrova Eiderstedt nacházejícího se v západní části spolkové země Šlesvicko-Holštýnsko (Německo) označena jako „chráněná oblast“ zejména z důvodu výskytu rybáka černého, chráněného vodního ptáka. Podle plánu správy se chráněná oblast tohoto druhu nadále z velké části obhospodařována tradičním způsobem převážně jako pastviny na velkých plochách. Poloostrov Eiderstedt potřebuje k tomu, aby byl obýván a zemědělsky využíván, odvodňování. Za tímto účelem provozuje Deich- und Hauptsielverband Eiderstedt, svaz pro správu vodních toků a zušlechťování založený v právní formě právnické osoby veřejného práva, přečerpávací stanici, která odvodňuje celé území tohoto svazu. Přečerpávání, které má za následek pokles hladiny vody, spadá pod úkol údržba povrchových vod, který byl svazu svěřen na základě zákona jako veřejnoprávní povinnost.

Vzhledem k tomu, že Deich- und Hauptsielverband Eiderstedt provozováním této přečerpávací stanice způsobil k újmě rybáka černého škody na životním prostředí, podalo sdružení na ochranu životního prostředí, Naturschutzbund Deutschland – Landesverband Schleswig-Holstein k okresu Severní Frísko návrh na opatření na omezení a nápravu těchto škod, který byl zamítnut. Na podporu svého návrhu se sdružení dovolávalo německých právních předpisů přijatých k provedení směrnice 2004/35 o odpovědnosti za životní prostředí¹. Tato směrnice stanoví rámec odpovědnosti za životní prostředí s cílem předcházet mimo jiné škodám na životním prostředí způsobeným pracovními činnostmi a napravovat takové škody na chráněných druzích a přírodních stanovištích upravených zejména směrnicemi 92/43² o stanovištích a 2009/147³ o ptácích.

Příloha I třetí pododstavec druhá odrážka **směrnice 2004/35** však **umožňuje členským státům, aby stanovily, že dochází ke zproštění odpovědnosti majitelů a provozovatelů v případě, že škody na chráněných druzích a přírodních stanovištích jsou způsobeny „normální správou“ dotyčné lokality. Této možnosti Německo využilo.**

Právě v tomto kontextu se Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud, Německo), kterému bylo předloženo zamítnutí návrhu sdružení na ochranu životního prostředí, rozhodl položit Soudnímu dvoru otázku, zda a za jakých podmínek může být taková činnost, jako je provozování přečerpávací stanice k odvodnění zemědělských ploch, považována za činnost vyplývající z „normální správy lokality“ ve smyslu směrnice 2004/35. Předkládající soud kromě toho vyzval Soudní dvůr, aby upřesnil, zda taková činnost může být z důvodu, že je vykonávána ve veřejném zájmu na základě zákonného přenesení úkolů, považována za „pracovní činnost“ ve smyslu směrnice 2004/35?

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí (Úř. věst. 2004, L 143, s. 56).

² Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. 1992, L 206, s. 7).

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. 2010, L 20, s. 7).

V rozsudku ze dne 9. července 2020 Soudní dvůr uvedl, že **pojem „normální správa lokality“ musí být chápán tak, že zahrnuje jakékoli opatření umožňující řádnou správu nebo uspořádání lokalit, v nichž se vyskytují chráněné druhy nebo přírodní stanoviště, v souladu zejména s obecně uznávanými zemědělskými postupy.**

V tomto ohledu Soudní dvůr uvedl, že **správa lokality, v níž se vyskytují chráněné druhy a přírodní stanoviště ve smyslu směrnic 92/43 o stanovištích a 2009/147 o ptácích, může být považována za „normální“ pouze tehdy, pokud dodržuje cíle a povinnosti stanovené v těchto směrnicích** a zejména všechna taková opatření ke správě přijatá členskými státy na základě uvedených směrnic, jako jsou záznamy o stanovištích nebo cílové dokumenty upravené v příloze I, třetím pododstavci druhé odrážky směrnice 2004/35. Za těchto podmínek měl Soudní dvůr za to, že **normální správa lokality může zejména zahrnovat zemědělské činnosti vykonávané v lokalitě, včetně jejich nezbytných doplňků, jako je zavlažování a odvodňování, a tudíž provozování přečerpávací stanice.**

Soudní dvůr krom toho uvedl, že soud, který má posoudit normální povahu opatření ke správě v případě, že dokumenty týkající se správy lokality neobsahují dostatek informací, může posoudit tyto dokumenty s ohledem na cíle a povinnosti stanovené ve směrnicích 92/43 o stanovištích a 2009/147 o ptácích, jakož i za pomoci norem vnitrostátního práva přijatých k provedení těchto směrnic nebo, v případě neexistence takových norem, za pomoci norem slučitelných s duchem a cílem uvedených směrnic.

Soudní dvůr dále připomněl, že podle přílohy I třetího pododstavce druhé odrážky směrnice 2004/35 může normální správa lokality rovněž vyplývat z postupů majitelů nebo provozovatelů v minulosti. Soudní dvůr rozhodl, že toto pravidlo se vztahuje na opatření ke správě, která byla v okamžiku vzniku škody již prováděna po dostatečně dlouhou dobu a jsou obecně uznávaná a prokázaná, takže mohou být pro dotčenou lokalitu považována za obvyklá, avšak s výhradou, že neohrožují splnění cílů a povinností stanovených ve směrnicích 92/43 o stanovištích a 2009/147 o ptácích.

Pokud jde o otázku, zda taková činnost vykonávaná právnickou osobou veřejného práva ve veřejném zájmu na základě zákonného přenesení úkolů, jako je provozování přečerpávací stanice k odvodňování zemědělských ploch, může představovat „pracovní činnost“ ve smyslu směrnice 2004/35, Soudní dvůr potvrdil, že tento výraz zahrnuje všechny činnosti vykonávané v rámci podnikatelské činnosti, na rozdíl od čistě osobního nebo domácího rámce bez ohledu na to, zda tyto činnosti mají či nemají vztah k trhu nebo konkurenční povahu.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499